

ΛΑΤΙΝΙΚΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
2012
ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

A1. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τα παρακάτω αποσπάσματα:

Tu hominem investiga, quaeso, summaque diligentia vel Romam mitte vel Epheso rediens tecum deduc. Noli spectare quanti homo sit. Parvi enim preti est, qui tam nihili est. Sed, propter servi scelus et audaciam, tanto dolore Aesopus est adfectus, ut nihil ei gratius possit esse quam recuperatio fugitivi.

Quas ego, cupidus bene gerendi et administrandi rem publicam, semper mihi proponebam. Colendo et cogitando homines excellentes animum et mentem meam conformabam. Sic enim - laudem et honestatem solum expetendo, omnes cruciatus corporis et omnia pericula mortis parvi esse ducendo - me pro salute vestra in tot ac tantas dimicationes obicere potui.

Μονάδες 40

Παρατηρήσεις

B1. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις και φράσεις:

summa:	τον αντίστοιχο τύπο στον συγκριτικό βαθμό
parvi:	το επίρρημα στον υπερθετικό βαθμό
preti:	την αιτιατική ενικού
scelus:	την ονομαστική πληθυντικού
tanto dolore:	την ονομαστική ενικού
nihil:	την αφαιρετική ενικού στο ίδιο γένος
ei:	τη γενική πληθυντικού στο θηλυκό γένος
gratius:	την αιτιατική πληθυντικού θηλυκού γένους στον ίδιο βαθμό
quas:	τη δοτική ενικού στο ίδιο γένος
bene:	την αιτιατική πληθυντικού του επιθέτου στο ουδέτερο γένος του συγκριτικού βαθμού
rem:	την αφαιρετική ενικού
mentem:	τη γενική πληθυντικού
omnes:	την αφαιρετική ενικού στο ίδιο γένος
cruciatus:	την αφαιρετική ενικού.

Μονάδες 15

B2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

investiga:	το γ' πληθυντικό πρόσωπο του μέλλοντα στην ίδια έγκλιση και φωνή
mitte:	το β' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του παρακειμένου στην ίδια φωνή
rediens:	το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή

deduc:	το γ' ενικό πρόσωπο της υποτακτικής του παρακειμένου στην ίδια φωνή
noli:	το β' ενικό πρόσωπο της οριστικής του ενεστώτα
sit:	το α' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του παρατατικού
adfectus est:	το β' ενικό πρόσωπο της οριστικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή
possit:	το απαρέμφατο του παρακειμένου
gerendi:	το γ' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής παρατατικού στην παθητική φωνή
administrandi:	το β' ενικό πρόσωπο της υποτακτικής του υπερσυντελικού στην ίδια φωνή
colendo:	την αφαιρετική του σουπίνου
proponebam:	το γ' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής υπερσυντελικού στην ίδια φωνή
conformabam:	το απαρέμφατο μέλλοντα στην παθητική φωνή
expetendo:	το α' ενικό πρόσωπο της οριστικής του συντελεσμένου μέλλοντα στην ίδια φωνή
obicere:	τη μετοχή του μέλλοντα στην ονομαστική ενικού του θηλυκού γένους.

Μονάδες 15

Γ1α. «**tu hominem investiga**»: να επαγαδιατυπώσετε την πρόταση, ώστε να εκφράζεται απαγόρευση και με τους δύο τρόπους.

Μονάδες 4

Γ1β. «**rediens**»: να μετατρέψετε τη μετοχή στην αντίστοιχη πρόταση, ώστε να εκφράζει το σύγχρονο σε σχέση με το ρήμα της πρότασης, στην οποία ανήκει.

Μονάδες 2

Γ1γ. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω τύπων:
Epheso, tecum, nihili, dolore, cupidus, gerendi, tot, mortis, me.

Μονάδες 9

Γ2α. «**ut nihil ei gratius possit esse quam recuperatio fugitivi**»: να αναγνωρίσετε το είδος της πρότασης (μονάδα 1), να αιτιολογήσετε τον τρόπο εισαγωγής της (μονάδα 1), να δηλώσετε τη συντακτική της λειτουργία (μονάδα 1) και να δικαιολογήσετε την έγκλιση και τον χρόνο εκφοράς της (μονάδες 2).

Μονάδες 5

Γ2β. «**cogitando homines excellentes**»: να γίνει η γερονδιακή έλξη (μονάδες 3) και να αιτιολογηθεί αν είναι υποχρεωτική (μονάδες 2).

Μονάδες 5

Γ2γ. «**Quas ego, cupidus bene gerendi et administrandi rem publicam, semper mihi proponebam**»: να μετατρέψετε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο με εξάρτηση από τη φράση «**Cicero dicit**».

Μονάδες 5

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1.

Αναζήτησε αυτόν τον άνθρωπο, σε παρακαλώ, και με την πιο μεγάλη φροντίδα είτε στείλ' τον στη Ρώμη είτε φέρ' τον μαζί σου επιστρέφοντας από την Έφεσο. Μη σε απασχολήσει πόσο κοστίζει ο άνθρωπος (αυτός). Γιατί είναι μικρής αξίας όποιος είναι τόσο τιποτένιος. Αλλά, από την ελεεινή πράξη και το θράσος του δούλου, τόσο οργίστηκε ο Αίσωπος, ώστε τίποτε δεν θα μπορούσε να του είναι πιο ευχάριστο από την επανάκτηση του θραπέτη.

Αυτές (τις εικόνες) εγώ, στην επιθυμία μου να διοικήσω σωστά και να διαχειριστώ την πολιτεία, πάντα τις έβαζα μπροστά μου ως πρότυπα. Με το να λατρεύω και να αναλογίζομαι τους έξοχους άνδρες διέπλαθα την ψυχή και το πνεύμα μου. Γιατί έτσι - επιδιώκοντας μόνο τον έπαινο και την τιμή και θεωρώντας ότι όλα τα βάσανα του σώματος και όλοι οι θανάσιμοι κίνδυνοι είναι μικρής αξίας * - μπόρεσα να ριχτώ για τη σωτηρία σας σε τόσο πολλούς και τόσο μεγάλους αγώνες.

* και μην υπολογίζοντας όλα τα βάσανα του σώματος και όλους τους θανάσιμους κινδύνους

Παρατηρήσεις

B1. superiore
minime
pretium
scelera
tantus dolor
nulla re
earum
gratiores
cui
meliora
re
mentium
omni
cruciatu

B2. investiganto
misistis
redeunt
deduxerit
non vis
essemus
adficeris (adficere)
potuisse
gererentur
administravisses
cultu
proposuissent
conformatum iri
expeti(v)ero
obiectura

Γ1 α. tu hominem noli investigare
tu hominem ne investigaveris

β. dum (tu) redis
[ή cum (tu) redis (cum χρονικός)]

γ. Epheso: απρόθετη αφαιρετική ως επιρρηματικός προσδιορισμός (ονόματος πόλης) που δηλώνει απομάκρυνση στη μετοχή rediens
tecum: εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός που δηλώνει συνοδεία στο ρήμα deduc
nihili: γενική της αξίας στο ρήμα est (αφηρημένη αξία)
dolore: αφαιρετική (οργανική) του μέσου στο ρήμα est adfectus
cupidus: επιρρηματικό κατηγορούμενο του τρόπου στο ρήμα proponebam (αναφέρεται στο υποκείμενο ego)
gerendi: γενική του γερουνδίου που λειτουργεί ως γενική αντικειμενική στο cupidus
tot: επιθετικός προσδιορισμός στο dimicationes
mortis: γενική επεξηγηματική στο relicta
me: αντικείμενο στο απαρέμφατο obicere (άμεση αυτοπάθεια)

Γ2 α. Δευτερεύουσα επιρρηματική συμπερασματική πρόταση. Εισάγεται με το συμπερασματικό σύνδεσμο ut συνοδευόμενο από το nihil, γιατί είναι αποφαιτική. Συντακτικά λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός του αποτελέσματος στο est adfectus. Εκφέρεται με εγκλιση υποτακτική (δύνητική), γιατί το αποτέλεσμα στα λατινικά θεωρείται υποκειμενική κατάσταση. Ειδικότερα με χρόνο ενεστώτα, γιατί εξαρτάται από αρκτικό χρόνο (est adfectus - κυρίως παρακείμενος) και σύμφωνα με την ιδιομορφία της ακολουθίας των χρόνων αναφέρεται στο παρόν-μέλλον. Υπάρχει συγχρονισμός δευτερευουσας και κύριας στο μυαλό του ομιλητή.

β. hominibus excellentibus cogitandis (δεν είναι υποχρεωτική η έλξη, γιατί η αφαιρετική γερουνδίου είναι απρόθετη)

γ. Cicero dicit eas/illas se, cupidum bene gerendi et administrandi rem publicam, semper sibi proponere.